

Methodes Nederlands voor de B-stroom van de eerste graad secundair onderwijs

Huilen met de pet op!

Luc Wyns

Na de invoering van de ontwikkelingsdoelen en de nieuwe leerplannen voor de B-stroom van de eerste graad hebben, in navolging van de juryleden die enkele jaren geleden de methodes voor de A-stroom doorlichtten, een vijftal beoordelaars ditmaal ook de totaalmethodes voor de B-stroom onder de loep genomen. In deze bijdrage vatten we de resultaten van hun besprekingen samen. Parallel aan het artikel van de juryleden voor de A-stroom in dit themanummer (De Hert e.a.) presenteren we eerst de volledige bibliografische informatie over elke beoordeelde methode en vervolgens het waardeoordeel dat de juryleden unaniem hebben uitgesproken. Voor de manier waarop dit oordeel tot stand is gekomen, verwijzen we naar het inleidend artikel van dit nummer. De criteria die de juryleden gehanteerd hebben, vindt u in de vorige bijdrage.

BESCHRIJVING VAN DE METHODES

✓ Ier totaalmethodes voor de B-stroom van de eerste graad worden in alfabetische volgorde gepresenteerd, zowel op beschrijvend als op beoordelend vlak. Om te beginnen vindt u in de onderstaande

tabellen een complete titelbeschrijving van de verschillende onderdelen van elke beoordeelde methode, en daarnaast ook informatie over de richtprijs in BEF, het formaat en het gewicht.

TITEL: Klinkerslag
DEEL: 1
AUTEURS: H. Geerts
 & W. Mercken
UITGEVER – PLAATS: Wolters/Plantyn – Deurne
DOELGROEP: 1ste leerjaar B

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek	1998	2	187	19 x 26,9	400	523	90 309 3819 6
Werkboek	1997	2	241	21 x 29,5	540	301	90 309 3821 8
Handleiding	1997	2	358	21 x 29,5	940	899	90 309 3822 6
Audiomateriaal							
Videomateriaal							
Computermateriaal							

TITEL: Klinkerslag
DEEL: 2
AUTEURS: H. Geerts
 & W. Mercken
UITGEVER – PLAATS: Wolters/Plantyn – Deurne
DOELGROEP: Beroepsvoorbereidend leerjaar

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek	1998	1	136	19 x 26,9	300	382	90 309 3823 4
Werkboek	1998	1	128	21 x 29,5	340	207	90 309 3824 2
Handleiding	1997	2	196	21 x 29,5	520	469	90 309 3826 9
Audiomateriaal							
Videomateriaal							
Computermateriaal							

TITEL: 'n Beroep op taal
DEEL: 1
AUTEURS: B. Denys
 & H. Maton
UITGEVER – PLAATS: Standaard Educatieve Uitgeverij – Antwerpen
DOELGROEP: 1ste leerjaar B

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek							
Werkboek	1997	1	258	21 x 28	640		90 02 17155 2
Handleiding							
Audiomateriaal							
Videomateriaal							
Computermateriaal							

TITEL: 'n Beroep op taal
DEEL: 2
AUTEUR: H. Maton

UITGEVER – PLAATS: Standaard Educatieve Uitgeverij – Antwerpen
DOELGROEP: Beroepsvoorbereidend leerjaar

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek							
Werkboek	1997	2	227	21 x 28	560		90 02 17156 0
Handleiding							
Audiomateriaal							
Videomateriaal							
Computermateriaal							

TITEL: Nieuwe Taalstap
DEEL: 1
AUTEURS: J. Bourlez, E. Meurisse
& F. Van den Eynde
UITGEVER – PLAATS: Pelckmans – Kapellen
DOELGROEP: 1ste leerjaar B

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek	1993	3	192	21 x 29,5	336	395	90 289 1853 1
Werkboek	1998	5	128	21 x 29,5	346	295	90 289 1855 8
Handleiding Lb	1994	2	64	21 x 29,5	192	250	90 289 1854 X
Handleiding Wb	1996	3	70	21 x 29,5	194	395	90 289 1856 6
Audiomateriaal							
Videomateriaal							

TITEL: Nieuwe Taalstap
DEEL: 2
AUTEURS: J. Bourlez, E. Meurisse
& F. Van den Eynde
UITGEVER – PLAATS: Pelckmans – Kapellen
DOELGROEP: Beroepsvoorbereidend leerjaar

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek	1994	3	216	21 x 29,5	378	450	90 289 2020 1
Werkboek	1998	7	128	21 x 29,5	359	295	90 289 2024 2
Handleiding Lb	1995	2	188	21 x 29,5	478	750	90 289 2021 8
Handleiding Wb	1996	3	76	21 x 29,5	210	395	90 289 2025 0
Audiomateriaal							
Videomateriaal							

TITEL: Sprakeloos
DEEL: 1
AUTEURS: J. De Brauwier, F. Pieters
 & A. Verhoeven
UITGEVER – PLAATS: Wolters/Plantyn – Deurne
DOELGROEP: 1ste leerjaar B

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek							
Werkboek	1998	1	248	21 x 29,5	630	445	90 301 6314 3
Handleiding	1998	1	534	21 x 29,5	990	1024	90 301 6315 1
Audiomateriaal							
Videomateriaal							
Computermateriaal							

TITEL: Sprakeloos
DEEL: 2
AUTEURS: S. Beirnaert, J. De Brauwier,
 F. Pieters & A. Verhoeven
UITGEVER – PLAATS: Wolters/Plantyn – Deurne
DOELGROEP: Beroepsvoorbereidend leerjaar

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek							
Werkboek	1998	2	194	21 x 29,5	500	375	90 301 6529 4
Handleiding	1998	1	455	21 x 29,5	1120	1285	90 301 6530 8
Audiomateriaal							
Videomateriaal							
Computermateriaal							

TITEL: Foutloos
DEEL: 1
AUTEURS: J. De Brauwier, F. Pieters
 & A. Verhoeven
UITGEVER – PLAATS: Wolters/Plantyn – Deurne
DOELGROEP: 1ste leerjaar B

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek							
Werkboek	1998	1	160	21 x 29,5	420	274	90 301 6259 3
Handleiding	1997	1	227	21 x 29,5	600	776	90 301 6333 x
Audiomateriaal							
Videomateriaal							
Computermateriaal							

TITEL: Foutloos
DEEL: 2
AUTEURS: J. De Brauwer
& A. Verhoeven
UITGEVER – PLAATS: Wolters/Plantyn – Deurne
DOELGROEP: Beroepsvoorbereidend leerjaar

MATERIAAL	UITGAVE- JAAR	DRUK	AANTAL BLZ.	FORMAAT CM X CM	GEWICHT IN G	RICHTPRIJS IN BEF	ISBN NUMMER
Leerlingboek							
Werkboek	1998	1	135	21 x 29,5	360	226	90 301 6476 x
Handleiding	1998	1	191	21 x 29,5	490	661	90 301 6475 1
Audiomateriaal							
Videomateriaal							
Computermateriaal							

HET JURYOORDEEL

De resultaten van de jurybesprekingen vatten we eerst in een overzichtstabel samen. Per criterium (zie eerste kolom) is daarin door middel van plussen of minnen aangegeven in hoeverre de methode daaraan beantwoordt.

Vervolgens presenteren we per methode een uitgeschreven juryoordeel, dat gebaseerd is op de motiveringen van de individuele beoordelaars en de discussies tijdens de betreffende jurybijeenkomst. Nadien is de tekst ter controle aan alle juryleden voorgelegd, die zich akkoord hebben verklaard met de formulering zoals die nu voorligt.

TABEL 1 : BEOORDELING VAN DE TOTAALMETHODES NEDERLANDS VOOR DE EERSTE GRAAD SO (B-STROOM)

	KLINKER-SLAG 1	KLINKER-SLAG 2	'N BEROEP OP TAAL 1	'N BEROEP OP TAAL 2	NIEUWE TAALSTAP 1	NIEUWE TAALSTAP 2	SPRAKELOOS 1 + FOUTLOOS 1	SPRAKELOOS 2 + FOUTLOOS 2
VAKINHOUDEN								
1 mondelinge vaardigheden	-	-	-	-	-	-	+	+
2 leesvaardigheid	-	-	-	-	-	-	-	-
3 schrijfvaardigheid	-	-	-	+	-	-	+	+
4 fictie	+	+	-	-	-	-	+	+
5 taalbeschouwing	-	-	-	-	-	-	-	-
6 remediering	-	-	-	-	-	-	-	-
6 a luistervaardigheid	-	n.b.	-	n.b.	-	n.b.	-	n.b.
6 b spreekvaardigheid	-	n.b.	-	n.b.	-	n.b.	-	n.b.
6 c leesvaardigheid	+	n.b.	-	n.b.	-	n.b.	+	n.b.
6 d schrijfvaardigheid	-	-	-	-	-	-	-	-
7 cultuurpatronen, rolmodellen, relaties	-	-	-	-	-	-	-	-
8 a vakoverschrijdende eindtermen	-	-	-	-	-	-	+	+
8 b leren leren	-	+	-	-	-	-	+	+
DIDACTISCHE AANPAK								
9 strategisch handelen	-	-	-	-	-	-	-	-
9 a mondelinge vaardigheden	-	-	-	-	-	-	-	-
9 b leesvaardigheid	-	-	-	-	-	-	-	-
9 c schrijfvaardigheid	-	-	-	-	-	-	-	-
10 transfer kennis/vaardigheden	-	+	-	-	-	-	+	+
11 leerlinggerichte opbouw	-	-	-	-	-	-	-	-
12 geleidelijke opbouw	-	-	-	-	-	-	-	-
12 a mondelinge vaardigheden	-	-	-	-	-	-	-	-
12 b leesvaardigheid	-	-	-	-	-	-	-	-
12 c schrijfvaardigheid	-	-	-	-	-	-	-	-
13 leren leren	-	-	-	-	-	-	-	-
GEBRUIKSVRIENDELIJKHEID								
Leerlingboeken								
14 helder/begrijpelijk	-	-	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	+	+
14 a leerlingboek	+	+	+	+	+	+	+	+
14 b werkboek	+	+	-	-	+	+	+	+
15 gevarieerde oefeningen	+	+	-	-	+	+	+	+
16 gevarieerde onderwerpen/thema's	+	+	-	-	+	+	+	+
17 origineel/lichtvoetig	+	+	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	+	+
17 a leerlingboek	-	-	-	-	+	+	+	+
17 b werkboek	-	-	-	-	-	-	+	+
Handleiding leerkracht								
18 didactische ondersteuning	-	-	n.b.	n.b.	-	-	+	+
19 leren buiten de klas	-	-	n.b.	n.b.	-	-	-	-
20 efficiënte tijdsbesteding	-	-	n.b.	n.b.	+	+	-	-
21 evaluatiemogelijkheden	-	-	n.b.	n.b.	+	+	-	-
UITERLIJKE VORMGEVING								
22 inzicht in opbouw (I)	+	+	-	-	-	-	+	+
23 inzicht in opbouw (II)	-	-	-	-	-	-	-	-
24 functioneel/duidelijk (II)	+	+	-	-	-	-	+	+
25 eigenheid publiek	-	+	+	+	n.b.	n.b.	-	-
26 kwaliteit AV-materiaal	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
27 kwaliteit computermateriaal	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
28 geheel verzorgd en stevig	+	+	+	+	+	+	+	+

++ heel goed; + goed; +- twijfelachtig in het voordeel van goed; - + twijfelachtig in het voordeel van slecht; -- slecht; --- heel slecht; n.b. niet beschikbaar (bij beoordeling)

KLINKERSLAG

Vakinhouden

Op het gebied van vakinhouden zijn in *Klinkerslag* alle elementen wel aanwezig, maar de aanpak is te oppervlakkig. Inzichten, strategieën, structuren, en opbouw van eenvoudig naar moeilijk zijn nauwelijks aanwezig. Er zijn wel veel aanzetten, maar die worden te weinig benut. Positief is wel het aanbod van verschillende tekstsoorten (zowel bij mondelinge als schriftelijke vaardigheden), maar de verwerking is dan weer traditioneel, met weinig variatie: geen aandacht voor het communicatieplan, oriënteren op de tekst, verschillende leesstrategieën, enz. Qua remediëring is er enkel uitgebreid aandacht voor leesachterstanden. De teksten zijn inhoudelijk eerder bevestigend dan roldoorbrekend. En wat doet een jaaroverzicht van 1992 (toen zaten deze leerlingen nog in de kleuterschool) in een methode die gedeponereerd is in 1997? De thema's bieden in deel 1 weinig en in deel 2 meer aanzetten om te werken aan vakoverschrijdende eindtermen. Taalbeschouwing wordt eerder opgevat als traditionele spelling of spraakkunst waarbij er geen aandacht gaat naar reflectie op eigen (of anderen) taalgebruik. Er wordt te weinig gewerkt vanuit communicatieve situaties en er is nagenoeg geen aandacht voor verwijzen en functiewoorden, woordvormingsprincipes via betekenisverwerving, school- en vaktaal, enz.

Didactische aanpak

Klinkerslag is zowat de methode van de gemiste kansen met veel aanzetten en verschillende tekstsoorten waar uiteindelijk weinig didactisch mee gewerkt wordt. Strategisch handelen, communicatief werken, geïntegreerde oefeningen of transfer, nergens wordt daar systematisch aan gewerkt en steeds wordt het initiatief aan de

creatieve leerkracht overgelaten. Van een leerlijn of geleidelijke leerstofopbouw is niet veel te merken en aan leren leren wordt weinig of geen aandacht besteed.

Gebruiksvriendelijkheid

Het leerlingenboek is vrij moeilijk met lange zinnen, traditionele thema's en weinig originele teksten. De inhoudstafel achteraan in deel 2 is eerder beperkt en de paginanummering klopt niet. Het taalgebruik in het werkboek is toegankelijker, met veel verschillende soorten oefeningen, maar een eerder traditionele verwerking. De handleiding geeft wel uitgebreid de oplossingen en een pakket toetsen, maar didactische visie en ondersteuning zijn vrijwel onbestaande, en een indicatie voor een efficiënte tijdsbesteding is niet aanwezig.

Uiterlijke vormgeving

Positief zijn de inhoudstafel (hoewel die te beperkt is), de verzorgde en ruime lay-out, het gebruik en de verduidelijking van de pictogrammen. Spijtig is dat die niet consequent (dus soms verwarrend) worden toegepast. Het ontbreken van een index of een duidelijke aanduiding van de kernleerstof maakt het moeilijk inzicht te krijgen in een eventuele opbouw van de leerstof. Audiovisueel of computermateriaal is niet aanwezig. Het geheel is wel stevig en verzorgd uitgegeven.

'N BEROEP OP TAAL

Vakinhouden

'*n Beroep op taal* biedt wel leerstofelementen aan voor alle onderdelen van het vak Nederlands, maar het aangeboden materiaal is sterk gedateerd (teksten uit *Taptoe* 1964, *Zonneland* 1985 of *Stipkrant* 1987) en de verwerking is eerder stereotiep. Er is wel ruim aandacht voor woordenschat en

spraakkunst/spelling, maar de aanpak is uiterst traditioneel en weinig functioneel. Vaardigheden komen niet geïntegreerd aan bod en er is geen enkele strategische ondersteuning voor de leerlingen; oefeningen zonder enige didactische impact. Deel 2 probeert daar 'iets' aan te doen, maar dat is ruim onvoldoende. Aan remediëring van achterstanden uit de basisschool wordt geen enkele aandacht besteed. De thema's bieden wel mogelijkheden om te werken aan vakoverschrijdende eindtermen, maar ook dat wordt volledig aan het initiatief van de leerkracht overgelaten.

Didactische aanpak

Een didactische aanpak ontbreekt volledig en de leerstof is weinig leerlinggericht opgebouwd. Nergens is aandacht besteed aan strategisch denken of transfer. Van opbouw van vaardigheden of leren leren is geen sprake. Het leren van de leerling lijkt echt bijkomstig.

Gebruiksvriendelijkheid

'*n Beroep op taal*' bevat enkel een werkboek dat als leerlingenboek gebruikt wordt. Het enige gebruiksvriendelijke is het feit dat regelmatig moeilijke termen worden uitgelegd. De thema's en oefeningen zijn eerder traditioneel, belerend en weinig origineel uitgewerkt. (De *Wet van een goede leerling* vat alles samen!) Na nochtans herhaalde vraag aan de uitgeverij en de auteurs werd ons de handleiding niet bezorgd, zodat daarover geen oordeel gegeven kan worden.

Uiterlijke vormgeving

Het werkboek is stevig en niet afscheurbaar, met achteraan een inhoudstafel. Enkel de spelling- en spraakunstregels worden in een grijs kader benadrukt. Voor de rest zorgen vetgedrukte woorden/titels en een nummering voor structuur. Lay-out en tekeningen zijn eerder saai en ouderwets.

NIEUWE TAALSTAP

Vakinhouden

Wat ons door de uitgeverij bezorgd werd, is zeker geen totaal methode. Het werkboek van *Nieuwe Taalstap* bevat enkel leerstofonderdelen die onder de noemer 'taalbeschouwing' vallen en een uitgebreid deel dat gewijd is aan het gebruik van het woordenboek. De aanpak is vrij traditioneel, niet geïntegreerd en weinig communicatief, hoewel er mogelijkheden zijn voor een meer taalbeschouwelijke aanpak met reflectie op eigen taalgebruik. Van vaardigheidsonderwijs, vakoverschrijdende eindtermen of leren leren is geen sprake.

Didactische aanpak

Didactisch gezien is deze 'methode' enkel gericht op taalbeschouwingsonderwijs waarbij de aanpak eerder klassiek en weinig functioneel is. Nergens wordt enig verband gelegd met de vaardigheden zodat transfer quasi onbestaande is. Leerkrachten die daar iets willen aan doen, zullen op eigen houtje aanvullend materiaal moeten zoeken. In de handleiding opteert men wel voor zelfstandig werken en zelfcorrectie, maar daarvoor zijn de opdrachten bij een pak oefeningen te onduidelijk of onvolledig geformuleerd. Het onderdeel 'Wegwijs in het woordenboek' is wel degelijk, vertoont een geleidelijke opbouw en is didactisch goed uitgewerkt. Spijtig genoeg is dit deel gebaseerd op het *Prisma*-woordenboek, wat voor veel 1B-klassen te moeilijk is.

Gebruiksvriendelijkheid

Nieuwe Taalstap is wel vrij gebruiksvriendelijk in de zin dat in een aantal delen het taalgebruik op maat is van de leerling uit de B-stroom, dat er een ruim en gevarieerd aanbod is van oefeningen en dat regelmatig oefeningen in spelvorm voorkomen. Een overzichtelijke inhoudstafel en genummerde

stappen bieden een zekere structuur. De handleiding daarentegen biedt weinig didactische ondersteuning: een korte duiding per hoofdstuk en oplossingen van de oefeningen. Een aanzet tot jaarplan en gepaste toetsen zijn wel meegenomen.

Uiterlijke vormgeving

Het werkboek oogt sober en het taalgebruik is meestal op het niveau van de doelgroep. De lay-out, het lettertype en de witruimten zijn echter weinig functioneel en verhelderend voor leerlingen uit de B-stroom. Er is ook geen audiovisueel of computermateriaal vermeld. Het geheel is wel stevig en verzorgd.

SPRAKELOOS (+ FOUTLOOS)

Vakinhouden

Vakinhoudelijk is *Sprakeloos* degelijk uitgebouwd, met aandacht voor de verschillende vaardigheden, hoewel de leesvaardigheid meer strategisch had gekund. Taalbeschouwing beperkt zich tot de traditionele spraakkunst, spelling en woordenschatonderwerpen, waarbij *Foutloos* vooral als remediërspakket gezien moet worden. Context, reflectie op taalgebruik, verwijs- en functiewoorden, enz. zijn onder andere elementen die hier veel te weinig aan bod komen. De leesremediëring, gebaseerd op leesniveaugroepen, is erg onduidelijk. In de thema's, die veel hedendaags materiaal op maat van de leerlingen bevatten, worden wel kansen gemist om vakoverschrijdend te werken.

Didactische aanpak

Hoewel in de handleiding een aantal stappenplannen gepresenteerd worden, is daar in het werkboek minder van te merken. Opmerkelijk is het feit dat een leesplan voor

zakelijke teksten totaal ontbreekt. Het grote gebrek van de methode is dat er te weinig aandacht is voor een gestructureerde, planmatige opbouw van de vaardigheden. Dat wordt veilig doorgeschoven naar de leerkracht die de methode gebruikt. Wel wordt gewerkt aan integratie en transfer van de verschillende vaardigheden onderling. Alleen worden de goede dingen niet consequent volgehouden doorheen de hele methode.

Gebruiksvriendelijkheid

Sprakeloos is een methode op maat van de leerling uit de B-stroom, met een duidelijke en heldere formulering van opdrachten – hoewel dat in *Foutloos* iets minder het geval is –, en een rijk aanbod aan gevarieerde oefeningen en thema's. De zeer uitgebreide handleiding getuigt wel van een duidelijke didactische visie, maar er is te weinig gedacht aan de uitwerking van leerlijnen. Inhoudelijk kon er wat meer aandacht besteed worden aan rollen- en cultuurpatronen. De formatieve en summatieve toetsen zijn niet altijd representatief voor wat ingeoefend wordt: zo toetst men bijna systematisch de inhoud van fictionele teksten, terwijl het toch niet de bedoeling kan zijn dat dat leerstof is.

Uiterlijke vormgeving

De methode is zeer verzorgd en stevig uitgegeven, hoewel *Sprakeloos* en *Foutloos* samen een heel pak papier is om mee te sleuren. De inhoudstafel is eerder beperkt en de iconen worden in het werkboek nergens toegelicht. Ook is de kernleerstof niet duidelijk gemarkeerd. Maar bij de lay-out, het lettertype en de illustraties is duidelijk rekening gehouden met het doelpubliek. Men reikt in de handleiding wel suggesties aan voor video- en audiogebruik, maar laat het zoeken over aan de leerkracht.

TOT SLOT

duidt toch op een mentaliteit waarin dringend verandering moet komen.

Van bij de start was het duidelijk dat de educatieve uitgeverijen weinig of geen oog hebben voor de B-stroom van de eerste graad secundair onderwijs. Dat gedeelte van het onderwijslandschap wordt ook door de uitgevers stiefmoederlijk behandeld. Op de vraag om totaalmethodes ter bespreking toe te sturen, slaagt één uitgeverij erin enkel een werkboek te bezorgen, zonder handleiding of wat dan ook. Een andere uitgeverij stuurt wel een werkboek en handleiding, maar dat bevat enkel leerstofelementen voor taalbeschouwing en het gebruik van het woordenboek. In brochures van deze uitgeverij staat echter een taalmethode aangekondigd waarin wel aan andere vaardigheden wordt gewerkt en die zowel bruikbaar zou zijn in technisch gerichte opties van de A-stroom als in de B-stroom. Maar ook dat is een aanfluiting van wat het zou moeten zijn: een methode voor de B-stroom is niet uitwisselbaar met een methode voor de A-stroom! Of hoe belangrijk men (de beoordeling van) de methodes voor de B-stroom wel lijkt te vinden...

Ook inhoudelijk stellen wij verbijsterende dingen vast. Het is zeker niet zo dat het gebruik van een nieuwe terminologie garant staat voor een nieuwe didactiek. Elke methode spreekt wel van vaardigheidsonderwijs, maar van stappenplannen, strategieën of taalbeschouwelijke reflectie is dikwijls weinig te merken. Het gebruik van tekstmateriaal dat meer dan 10, en in een enkel geval zelfs 30 (dertig!) jaar oud is,

De leerling uit de B-stroom, meer nog dan alle andere, heeft immers nood aan degelijk uitgewerkt didactisch materiaal. Materialen ontwikkeld in Nederland voor deze doelgroep of in Vlaanderen voor NT2-leerders zijn voorbeelden van hoe dat op een goede didactische manier aangepakt kan worden. Zolang uitgeverijen daar geen werk van maken, omdat methodes voor de B-stroom niet erg rendabel zouden zijn of omdat er weinig eer mee te halen is, zal de leraar Nederlands voor zijn leerlingen zelf degelijk materiaal moeten uitwerken, waardoor de vraag naar methodes inderdaad erg laag is, met misschien het gevolg dat uitgeverijen daar geen brood in zien, zodat ze daar liefst niet te veel tijd en geld in steken, waardoor de kwaliteit (en de kwantiteit) van de methodes voor de B-stroom erg laag blijft... en zo draaien wij vrolijk in een vicieuze cirkeltje rond. Uiteindelijk zijn het de leerkrachten en de leerlingen die aan hun lot overgelaten worden.

We willen er hier dan ook voor pleiten dat auteurs en uitgevers van methodes Nederlands voor de B-stroom van de eerste graad secundair onderwijs eens een ernstige denkoefening maken. De tijd en de middelen die nu besteed worden aan het (her)uitgeven van didactisch waardeloos materiaal, kunnen beter gespendeerd worden aan nieuwe, frisse, boeiende, betrouwen, gevoelige, moderne, didactische sterke en doordachte methodes. Misschien gaan dan ook deze leerlingen in de toekomst plezier beleven aan het taal-leren.

Luc Wyns
Beukheuvel 39/1
2500 Koningshooikt